

İrkçilik dedektörleri ve sabrı taşanlar

RONİ MARGULİES

Her şey, *Radikal* gazetesinde çıkan bir yazıyla başladı. ("İrak İşgalinin Mimarları", *Radikal İki*, 4 Temmuz 2004) Yazı, Amerika'da yayınlanan *Adbusters* adlı muhalif dergide çıkan bir makalenin tercümesiydi. ("Portraits of Bush and His Cavalry: The Architects of the War in Iraq", Temmuz-Ağustos 2004) O günkü *Radikal*'de yazıyı gördüğümü iyi hatırlıyorum, koyu harflerle yazılmış ara başlıklardan biri dikkatimi çekmiş ve sinirlenerek gazeteyi bir kenara atmama neden olmuştu çünkü: "Yahudi Wolfowitz."

"Ne var ki bunda? Adam gerçekten de Yahudi" diye düşünenler olacağını bildiğim için, niye sinirlendiğimi açıklayayım. Paul Wolfowitz, Amerika Birleşik Devletleri'nin Savunma Bakanlığı'nda ikinci adam. Amerikan egemen sınıfının en azgın, en saldırgan kanadının temsilcilerinden, düşünürlerinden, tabiri caizse, aktivistlerinden biri. Bu kanat, George W. Bush'un iktidara gelmesiyle birlikte egemen sınıfın içinde büyük ölçüde konsensüs sağladı. Tek cümleyle ifade edersek, konsensüs şu: Amerika XXI. yüzyılda dünyadaki hegemonyasını sürdürmek ve pekiştirmek için, müttefik rakiplerini (özellikle Avrupa Birliği'ni) hizaya getirmek ve potansiyel düşman rakiplerini (özellikle Çin'i) sindirmek için, rakipsiz askeri gücünü kullanmalı, dünyanın "sorunlu" bölgelerine istediği gibi, müttefik aramadan, askeri müdahalelerde bulunmalı. Wolfowitz, Amerikan emperyalizminin stratejisini belirleyen bu yaklaşımın arka planını oluşturan tüm önemli belgelerin ("Ulusal Güvenlik Stratejisi", "Yeni Bir Amerikan Yüzyılı Projesi") yazarları arasında. Dahası, bu hafta Bush tarafından Dünya Bankası başkanlığına önerildi. Kısacası, Wolfowitz, Amerika'nın ekonomik ve askeri stratejilerinin birleştiği noktada duran adam. Hepimizin, tüm dünyanın, bu yüzyılın ilk yarısını nasıl geçireceğini belirleyen bir avuç insandan biri.

Böylesi bir adamı dinsel veya etnik kimliğiyle, saç veya göz rengiyle tanımlamanın ne kadar anlamı olabilir? Napoléon'u "eli-

Rifat N. Bali

Ümit Kıvanç'a Cevap: Birikim Dergisinin Yayınlamayı Reddedtiği Makalenin Öyküsü
kendi yayını, 2005, 104 s.

ni ceketinin düğmeleri arasına sokan bir Fransız subayı" veya Mustafa Kemal'i "çocukluğunda karga kovalayan bir Türk" olarak tanımlamak kadar mı? Hayır, değil. Sıfat "Fransız" veya "Türk" değil de, "Yahudi" olunca, ifade anlamsız olmaktan çıkıyor, herkesin hemen anladığı anlam yükleriyle doluyor.

Yahudilerin dünyayı ele geçirmeye çalıştıkları, Amerika'yı ele geçirmiş oldukları, Amerika'nın Ortadoğu'da yaptıklarını Yahudilerin çıkarları için yaptıkları gibi ırkçı komplo teorileri zaten o kadar yaygın ki, özellikle Türkiye'de, "Yahudi Wolfowitz" ara başlığı hemen bir yere oturuyor. İrkçiliği pekiştiriyor, Yahudi düşmanlığının ekmeğine yağ sürüyor.

Ben bu yazıya bir cevap yazmayı, yukarıdakileri belirtmeyi kafamda kurgularken, ertesi hafta aynı gazetede Rifat N. Bali'nin cevap yazısı çıktı. ("İrak İşgalinin Mimarları' Yazısı Üzerine", *Radikal İki*, 11 Temmuz 2004) Bali, söz konusu ara başlıkların *Adbusters* dergisindeki yazıda bulunmadığını, *Radikal* tarafından eklenmiş olduklarını belirtiyordu. Gereken cevap (benim vermeyi düşündüğüm cevaptan çok daha hafif olmakla, ırkçılıktan söz bile etmemekle birlikte) verilmişti. Verilmişti ama, altında bir de "Editörün Notu" vardı. Bali'ye hitaben, "Yok eğer yazınızda antisemit olduğumuz iması varsa size yalnızca 'insaf' diyeceğiz" deniliyor ve cevap yazısına da ara başlık konulsa daha iyi olacağı iddia edilerek Bali'yle dalga geçiliyordu!

Radikal İki editörlerinin antisemit olduğunu düşünmüyorum, "insaf" demelerine gerek yok, ama "Yahudi Wolfowitz" ara başlığını koyanların antisemit komplo teorilerine inandıklarından, farkında olsalar da olmasalar da inandıklarından kuşku yok. Dönme avcılığının ayyuka çıktığı, Ha-

run Yahya ile Hitler'in kitaplarının her kitapçı ve sokak tezgâhında sergilenip satıldığı bir ülkede, ulusal bir günlük gazetede bu alt başlığı koymakta sakınca görmemenin başka açıklaması olamaz. Dahası, hatayı izah eden bir cevap yazısının altına özür dilemek dışında başka herhangi bir amaçla "Editörün Notu" yazmak, Wolfowitz'i "emperyalizmin azgın savaşçısı" yerine "Yahudi" olarak tanımlamanın ırkçılık olduğunu hâlâ anlayamamaktan kaynaklanabilir ancak.

Radikal gazetesindeki bu iki yazıyı okuyunca, benden başka en az bir kişi daha sinirlenmiş. Ne var ki, Ümit Kıvanç'ı sınırlendiren "Yahudi Wolfowitz" ara başlığı değil, Bali'nin cevabı olmuş!

Birikim dergisinin "Anti-semitizm ve Siyonizm" konulu sayısında "Politik Doğruluk Hakikate Karşı" yazısıyla (*Birikim*, Ekim 2004, sayı 186) feveran etmiş Kıvanç, "uzun zamandır muzdarip olduğu bir konuda sabrı taşmış" çünkü. Mustarip olduğu konu ırkçılık değil, ırkçılığa karşı tetikte olma gereğinin ağır yükü. Şöyle başlıyor yazısına: "İzninizle, Nazilerin Yahudilere karşı işlediği suçların insanlık ailesinin fertleri olarak hepimizin üzerine yüklediği yüklerden artık kurtulmak istediğimi belirtiyorum. Şartlar bunu gerektiriyor ve zorluyor."

Hangi şartlar? Kıvanç başka bir dünyada yaşıyor olabilir, ama benim yaşadığım dünyada faşizm, ırkçılık ve milliyetçilik insanlığın önünde ciddi tehlikeler olmaya devam ediyorlar. Dahası, bunlar hem Avrupa'da hem de özellikle Türkiye'de yükselen tehlikeler. Dolayısıyla, tüm sosyalistler bu yükleri taşımaya, bu tehlikelere karşı mücadele etmeye devam etmek zorundayız. Anlaşılan, Kıvanç'ı artık aramızda göremeyeceğiz. Yazık, ama n'apalım.

Kıvanç'ın sabrını taşıran, Yahudi düşmanı ilan edilmeden İsrail ile mücadele edemiyor olmak. Hangi dünyada yaşadığı bir yana, Kıvanç'ın hangi ülkede yaşadığını anlamak da zor.

Kıvanç Amerika'da yaşıyor ve *Birikim* dergisi Amerika'da yayınlıyor olsaydı,

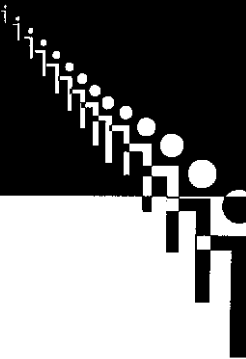
kitabı

ya

kitapçıdan

ya da

nöbetçi kitapçıdan

www.kitabus.com
nöbetçi kitapçı

"Politik Doğruluk Hakikate Karşı" yazısı bir anlam ifade ederdi. Nitekim, Chomsky, Finkelstein, Zinn gibi Yahudi asıllı anti-Siyonist yazarlar sürekli bu tür yazılar yazmak zorunda kalıyorlar. Siyonist ideolojinin (ve dolayısıyla İsrail devletinin resmi ideolojisinin) temel taşlarından biri, İsrail devlet politikalarına yöneltilen tüm eleştirileri Yahudi düşmanlığı olarak tanımlamaktır. Böylece, tüm eleştirilerin önu kesilmeye çalışılır. Bu eleştiriler Yahudi asıllı bir kişi tarafından yapıldığında, o kişi, benim gibi, *self-hater* (kendini kendinden nefret eden) olarak tanımlanır. Böylece, Siyonist ideoloji en temel iddiasını (yani İsrail devletinin sadece İsrail vatandaşlarının değil, tüm dünya Yahudilerinin devleti olduğu iddiasını) kanıtlamaya çalışır. Gerçekten de Amerika'da İsrail'i eleştirmek, Filistinlilerin mücadelesini savunmak, ırkçılık suçlamalarını gündeme getirir, insanın başına dert bile açabilir.

Ama orası Amerika, burası Türkiye. Bugüne kadar İsrail devletini eleştirdiği için ırkçı olmakla suçlanan, saldırıya uğrayan hiç kimseye rastlamadım Türkiye'de. Ben, kendi hesabıma, televizyonda, radyoda, çeşitli yayınlarda İsrail devletinin meşru bir devlet olmadığını, Amerika'nın bölgedeki jandarması olduğunu, Siyonizmin ırkçılık olduğunu, Filistinlilerin mücadelesinin (intihar bombaları dahil) haklı ve meşru bir mücadele olduğunu defalarca yazdım, söyledim. Beni ne eleştiren oldu, ne antisemit olmakla suçlayan, ne de susturmaya çalıştı. Öte yandan, İsrail'i eleştirmek vesilesiyle tüyler ürpertici bir ırkçılığa savrulan, Yahudilik ile Siyonizmi aynı sayan, anti-Siyonizm ile antisemitizmi ayırt edemeyen yaklaşımların bin bir para. Demek ki, Türkiye'de (Amerika'nın aksine) temel sorun Kıvanç'ın sandığı gibi İsrail'i eleştiremek değil. Sorun, zaten yaygın olan ırkçılığın, İsrail bahanesiyle daha da yaygınlaşması. Dolayısıyla, bir sosyalistin üzerine düşen, bir yandan İsrail'i eleştirir ve Filistinlileri desteklerken, bir yandan da antisemitizme karşı tetikte olmaktır.

Önemli olan, devletin ırkçı uygulamalarını belgeleyen, medyanın ırkçılığını deşifre eden Bali gibi yorulmaz bir araştırmacıyla "antisemitizm dedektörü" diye dalga geçmek değil, her tür ırkçılık dedektörünü desteklemek, sağdan gelen saldırılara karşı

korumak, onun eserlerinden ve bulgularından yararlanmaktır. Sanki dedektörlerimiz çok fazla, toplum olarak ırkçılığa karşı fazla duyarlıyız da, konuyla ilgilenmeye artık gerek kalmamış!

Kıvanç'ın *Birikim* yazısı karşısında, Bali her zamanki çalışkanlığı ve disipliniyle yine benden önce davrandı ve bir cevap yazısı kaleme aldı. Ve dergi yazıyı yayınlamayı reddetti. Bunun üzerine Bali, *Birikim*'in yayınlamadığı yazıyı, burada sözü edilen tüm diğer yazarlarla birlikte, bir kitapçık haline getirerek yayınladı.

Bali'nin *Birikim*'de yayınlanmayan makalesini (burada sözü edilen tüm diğer yazılarla birlikte) bu kitapta okuyabilirsiniz. İyi bir yazı mıdır, kötü müdür, kendiniz karar verirsiniz. Ben, şahsen, Bali'nin pek çok görüşüne katılmıyorum, Siyonizmi anlamadığımı düşünüyorum. Küresel Barış ve Adalet Koalisyonu'nun siyasi İslamcılarla birlikte çalışmasına tepki göstermesini yanlış buluyorum, "sosyalistler" diye herkesi aynı kaba koyup eleştirmesine üzülüyorum.

Ama Bali'nin yazısı yine de yayınlanmalı mıydı?

Her isteyen her istediğini yazmak ve yayınlamak hakkına sahiptir. Ama bunu her istediği gazete veya dergide yapmak haklarına sahip değildir. Dergilerin yayın politikaları vardır, siyasi dergilerin siyasi hatları ve duruşları vardır. Ve hangi yazıların bu duruşa uygun olup hangilerinin olmadığını saptamak için editörler ve yazı kurulları vardır. *Adam Sanat* dergisinin yazı kurulu üyesi olarak, örneğin, ben yıllardır İlhan Berk'in şiirlerinin dergide yayınlanmasını engellemeye çalışıyorum. Azınlıkta kaldığım için başaramıyorum, başka mesele, ama bunu yapmaya hakkım olduğuna eminim. Berk'in şiirlerini beğenmediğim için engellemeye çalışıyorum değilim çünkü. Beğenmiyorum, o başka, ama sorun Berk'in şiir anlayışının derginin anlayışına taban tabana zıt olması. Elbette yayınlanmalıdır şiirleri, ama "şiir anlamsız olmalıdır" görüşünü savunan bir dergide yayınlanmalıdır, *Adam Sanat*'ta değil.

Birikim'in editörlerinden biri olsam, Bali'nin yazısının yayınlanmamasını savunabilirdim. Ama daha önemlisi, Kıvanç'ın yazısının yayınlanmaması gerektiğini savunurum. ♦